

Tautosakos darbų 56-ajame tome mokslo straipsniams skirti keturi pirmieji skyriai. Tomas apima įvairias folkloristikos temas, o tyrimai paremti skirtingomis šiuolaikinių mokslinių interpretacijų priegomis. Tai straipsniai, siūlantys naujas išvalgas apie bendrabūvį su gamta, istorinę miestų atmintį, taip pat studijos, toliau plėtojančios tradicinio baltų pasaulėvaizdžio, sakinio ir rašto kultūros paveldo problemas.

Pirmasis skyrius skirtas apmąstyti prigimtine pasaulėžiūra grindžiamą santykį su gamta. Mantas Antanas Davidavičius, remdamasis šiuolaikinių ekofilosofų darbais, nagrinėja, koks yra žmogaus požiūris į gamtą ekologinės ir politinės įtampos zona tapusioje Belovežo girioje, kurioje labai išaugo žievėgraužio tipografo populiacija. Sambūvio tarp žmogaus ir gamtos temą plėtoja Daiva Vaitkevičienė, aptarianti požiūrį į žemdirbio sodyboje įsikuriančius laukinius gyvūnus: paprastą žaltį, žebenkštį, baltąjį gandrą ir šelmeninę kregždę. Žmonių ir gyvūnų santykių įvairovei skirtas ir Jurgos Sadauskienės straipsnis, kuriame šiuo aspektu detaliau analizuojamas tradicinių pasakų klotas.

Antrajame skyriuje pristatomi baltų mitologijai skirti darbai. Rokas Sinkevičius gilinasi į Perkūno nutrenkto medžio motyvą ir jo sąsajas su vestuviniiais papročiais. Žydrūno Vičinsko straipsnyje apžvelgiama ir įvertinama Mato Pretorijaus veikale Prūsijos įdomybės, arba Prūsijos regykla (XVII a. pabaiga) aprašyta mitologinė informacija apie žolių ir gyvulių išvedimo laukan šventes.

Į nuolatos tautosakininkams rūpimus sakininės tradicijos ir rašto sŕveikos aspektus atsigręžiama trečiajame skyriuje. Bronė Stundžienė plačioje studijoje sociokultūrinio požiūriu aptaria ilgus amžius be rašto ir raštingųjų dėmesio likusios dainuojančios valstietijos kūrybą ir dainuojamosios tautosakos tapatybės kaitą, pradėjus dainas skelbti spaudoje. Skyrių papildo Rasos Kašėtienės tekstas, atskleidžiantis smulkiosios tautosakos svarbą Petro Klimo (1891–1969), vieno iš Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto rengėjų ir bendraautorių, teisininko, istoriko, publicisto, redaktoriaus, diplomato, Lietuvos užsienio reikalų ministro, gyvenime: savo veikaluose jis gausiai vartojo patarles, priežodžius, mokydamasis Marijampolės gimnazijoje buvo sudaręs smulkiosios tautosakos rinkinį, patekusį į Lietuvos mokslo draugijos fondus.

Ketvirtajame skyriuje susitelkiama prie miestietiškojo identiteto specifikos tyrimų. Lina Leparskienė gilinasi į etnokonfesiniu požiūriu unikalios karaimiškosios Trakų erdvės sampratą vietos gyventojų pasakojimuose. Kiti du straipsniai skirti mūsų sostinės temai autobiografiniuose pokario vilniečių pasakojimuose. Linos Būgienės tyrimas

išryškina dvejoją pokario miestiečių tapatybę, apimančią skirtingas kaimietiškojo ir miestietiškojo gyvenimo būdo realijas, įpročius ir įgūdžius. Skyrių užbaigiančiame Radvilės Racėnaitės straipsnyje gvildenami santykio su praeitimi bruožai, pabrėžiant atsiminimuose ryškėjantį nostalgijos aspektą, kuris vienu metu reiškiasi ir kaip specifinė asmens atminties savybė, ir kaip vaizdingas praeities perkūrimo būdas.

Šiuokart gausus „Sukakčių“ skyrius. Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto folkloristai gražios sukakties proga sveikina Liną Balčiūtę-Būgienę, linkėdami jai ilgų ir kūrybingų gyvenimo metų.

Ilijos Lemeškino tekstas skirtas žinomo folkloristo, bylinių tyrinėtojo Jurijaus Novikovo aštuoniasdešimtmečiui. Pristatomi pagrindiniai jubilieato biografijos faktai, jo nueitas mokslinis kelias ir svarbiausi gausių mokslinių tyrimų rezultatai. Pažymimas unikalus faktas, kad profesorių J. Novikovą galima laikyti ir paskutiniu šiaurinės Rusijos dalies bylinių atlikėju.

Antano Mockaus, lietuvių tautosakininko, pedagogo, kultūros veikėjo, šimtosioms gimimo metinėms ir jo nuopelnams Lietuvos kultūrai aptarti skirta Gražinos Kadžytės publikacija.

Be dėmesio nepaliktas ir Mažosios Lietuvos kultūros veikėjas, tautosakos rinkėjas Vilius Kalvaitis. Šimtas septyniasdešimtųjų gimimo metinių proga Konstantas Algirdas Aleksynas parašė išsamų įvadinį straipsnį ir drauge su Irena Žilienne parengė V. Kalvaičio laiškų Jonui Basanavičiui publikaciją, iš kurios ryškėja, kokie kultūriniai interesai suartino šiuos du iškilus žmones.

Net du šimtai metų praėjo ir nuo kito garbaus asmens – Adomo Honorio Kirkoro, literato ir leidėjo, istoriko ir archeologo, gimimo. Jo visuomeninę veiklą ir nuopelnus Vilniui primena Libertas Klimka.

Šį rudenį Lietuvos krašto mylėtojų bendruomenė išgyveno skaudžių garsios kraštotyryninkės, kultūrologės, etnokultūros srities politikos įgyvendintojos Irenos Seliukaitės netektį. Jos nuveiktus darbus, kraštotyrynę ir švietėjišką veiklą „Pro memoria“ skiltyje apibendrina Gražina Kadžytė.

Kaip visada, tomas baigiamas kronikos skyreliu, kuriame skaitytojai glaustai supažindinami su antrojo pusmečio folkloristams aktualiais renginiais ir kitais reikšmingais akademinio gyvenimo įvykiais.